

FÅNGA KOLET -utvecklingsprojekt

Utllysning av projektansökan
6 oktober–4 november 2021

**Fånga
kolet**

KLIMATLÖSNINGAR INOM
MARKANVÄNDNINGSEKTORN

#fångakolet

FÅNGA KOLET

-utvecklingsprojekt

Utllysning av projektansökan 6 oktober–4 november 2021

Contents

1. Allmänt om ansökan	3
2. Projektansökans mål och finansiering som kan sökas	3
Hur mycket finansiering kan man ansöka om?	3
Hur bedöms ansökningarna?	4
3. Tidsplan och inlämning av ansökan	4
4. Ytterligare information	4
5. Teman	4
Tema 1 Regionalt och lokalt klimatarbete	5
Stödnivåer	5
Projekt som finansieras inom temat	6
Se även	7
Tema 2 Försök på koldioxidmarknaden	7
Stödnivåer	8
Projekt som finansieras inom temat	8
Försök på koldioxidmarknaden	8
Konsekvensbedömning och utvecklingsalternativ	8
Se även	8
Tema 3 Genomförande av informationsprogrammet för markanvändningssektorn	9
Stödnivåer	9
Projekt som finansieras inom temat	9
Precisering av bindningskoefficienterna för växthusgaser med olika odlingsmetoder och jordarter	9
Andra projekt som stöder informationsprogrammets teman	9
Se även	10
6. Allmänna ansökningsanvisningar	11
Inledning	11
Bakomliggande lagstiftning	11
Allmänna förutsättningar	12
Förutsättningar för den sökande	12
För vilken typ av verksamhet kan understöd sökas?	12
Särskilda villkor för statligt stöd till företag	13
Definitioner	13
Beviljande av understöd och godtagbara kostnader	14
Statligt stöd för ekonomisk verksamhet	15
Godtagbara kostnader enligt stödform	15
Statsunderstöd för annan än ekonomisk verksamhet	16
Bedömning av ansökningarna	17

1. Allmänt om ansökan

Jord- och skogsbruksministeriet utlyser mellan den 6 oktober och den 4 november 2021 en öppen ansökan för inledande av projekt som bidrar till markanvändningssektorns klimatåtgärder.

I den öppna projektansökan för åtgärdshelheten inom markanvändningssektorn Fånga kolet söks projekt att finansiera inom de teman som beskrivs i denna utlysning. Projekten som väljs ut finansieras under moment 30.40.22.

Ur ansökan finansieras projekt som kompletterar de klimatåtgärder inom markanvändningssektorn som redan pågår.

- Inleda [Fånga kolet-utvecklingsprojekt](#) och projekt inom forsknings- och innovationsprogrammet

Material och publikationer som produceras inom ramen för projekten ska vara offentligt tillgängliga för alla.

Ansökan för forsknings- och innovationsprogrammet Fånga kolet är också öppen parallellt med ansökan för utvecklingsprojekt. Mer information om programmet finns i en separat utlysning:

- Forsknings- och innovationsprogrammet Fånga kolet, utlysning ([linkki](#))

I slutet av 2021 kommer också en projektansökan att öppnas inom ramen för Finlands program för hållbar tillväxt (RRF): Miljömässig hållbarhet och naturbaserade lösningar – Klimatsäkra åtgärder inom markanvändningssektorn (klimatsäkert skogsbruk). Mer information ges separat i ett senare skede.

2. Projektansökans mål och finansiering som kan sökas

Inom ramen för denna ansökan finansieras praktiska och effektiva utvecklingsprojekt som främjar jord- och skogsbrukets klimatåtgärder samt anpassningen till klimatförändringen, och stöder övergången till ett klimatsäkert jord- och skogsbruk och annan markanvändning (LULUCF).

Med de klimatåtgärder inom markanvändningssektorn som finansieras med anslaget främjas uppnåendet av följande mål:

- bevara och stärka kolsänkorna och kollagren inom markanvändningssektorn på kort och lång sikt,
- minska utsläppen av växthusgaser inom markanvändningssektorn,
- främja jord- och skogsbrukets anpassning till klimatförändringen, samt
- producera information som stöder klimatåtgärderna och främja användningen av den aktuella informationen.
-

Genom åtgärderna stöds uppnåendet av Finlands mål om klimatneutralitet 2035 samt främjas den övergripande hållbarheten inom jord- och skogsbruket.

De finansierade projekten utnyttjar, utvecklar och genomför pilotförsök med befintliga forskningsdata och förankrar bästa praxis i verksamheten.

Hur mycket finansiering kan man ansöka om?

För varje tema anges en riktgivande storleksklass för den finansiering som delas ut samt en uppskattning av antalet projekt som finansieras inom temat. Jord- och skogsbruksministeriets finansieringsandel i projektet kan uppgå till högst 500 000 euro.

Projekten kan inledas tidigast den 1 januari 2022 och ska avslutas senast i slutet av 2024. Jord- och skogsbruksministeriets finansieringsandel ska ha använts och rapporterats senast den 31 oktober 2024, om inte något annat nämns i finansieringsbeslutet. Projekt av olika storlek kan finansieras inom ramen för ansökan och flera projekt kan också finansieras inom varje tema i ansökan för utvecklingsprojekt. Ministeriet kan låta bli att finansiera ett enda projekt.

Hur bedöms ansökningarna?

Valet av projekt som ska finansieras grundar sig på en bedömning av projektets genomförandeplan, organisering samt förväntade effekt och kostnadseffektivitet. Kriterierna beskrivs i de allmänna ansökningsanvisningarna i slutet av denna utlysning.

3. Tidsplan och inlämning av ansökan

Ansökan lämnas in via jord- och skogsbruksministeriets elektroniska ansökningssystem före kl. 16.15 den 3 november 2021. Endast ansökningar som lämnats in i ansökningsportalen inom utsatt tid beaktas.

- [Jord- och skogsbruksministeriets elektroniska ansökningssystem](#)

Ansökan om finansiering görs på webben och till ansökan fogas en detaljerad projektplan som är maximalt 10 sidor lång (Bilaga 1).

Gör ansökan genom att välja sökkort

- Fånga kolet-utvecklingsprojekt, andra projektansökan

Till ansökan fogas följande handlingar i PDF-format:

- Projektplan, maximalt 10 sidor. Underlag för projektplanen och frågor som behandlas i projektplanen finns i bilaga 6.
- Projektets budget med finansieringskällor.

Om det handlar om en konsortieansökan som omfattar flera organisationer lämnar endast den huvudsökande in ansökan. Ansökan behöver inte undertecknas, men den sökande ska vid behov kunna verifiera tillstånd att lämna in ansökan (tillståndsgivare). I en konsortieansökan ska alla medlemmar i konsortiet som bilaga till ansökan lämna in ett av parterna undertecknat intyg över deltagande i projektet eller alternativt ett intentionsavtal om deltagande i projektet. Avtalsunderlaget kan vara fritt formulerat. Ansökan kan lämnas in på finska, svenska eller engelska. Ansökan kan redigeras tills den skickas in.

Besluten fattas när ansökningstiden löpt ut och information om besluten ges separat.

4. Ytterligare information

Frågor om ansökningarna kan ställas per e-post fram till den 14 oktober 2021 på adressen: ilmastoratkaisut@mmm.fi Svaren på frågorna publiceras på webbplatsen senast den 21 oktober 2021. Frågor besvaras inte per telefon eller personlig e-post.

5. Teman

Inom ramen för ansökan finansieras projekt med följande teman:

- Regionalt och lokalt klimatarbete inom markanvändningssektorn
- Försök på koldioxidmarknaden
- Genomförande av informationsprogrammet för markanvändningssektorn
-

Teman, mål och stödnivåer beskrivs i följande avsnitt.

TEMA 1 Regionalt och lokalt klimatarbete

Målet är att finansiera cirka 12–15 projekt. Jord- och skogsbruksministeriet finansierar projekt med anknytning till temat med sammanlagt högst cirka 5 000 000 euro.

Projekten främjar följande åtgärder:

utvecklingsåtgärder som hänför sig till ett klimatsäkert jordbruk:

- användning och skötsel av torvåkrar
- hantering av vattenhushållningen samt markens bördighet, diversifierad odling och växtföljd
- främjande av bindning och lagring av koldioxid i marken
- främjande av jordbrukets anpassning till klimatförändringen,

utvecklingsåtgärder som hänför sig till ett klimatsäkert skogsbruk:

- stärkande av skogens kolsänkor och kollager genom främjande av skogens tillväxtförmåga och hälsa (mo- och torvmarker) med hjälp av klimatsäker skogsvård och skogsanvändning
- främjande av tillverkning och användning av långlivade träprodukter som fungerar som kollager, forskning och produktutveckling samt utnyttjande av skogsbrukets biprodukter (substitutionseffekter av fossila resurser)
- främjande av skogsbrukets anpassning till klimatförändringen
- kontroll av de regionala konsekvenserna av klimatpolitiken inom jordbruket, i synnerhet i torvrika områden

utvecklingsåtgärder som hänför sig till förändringar i markanvändningen:

- stödåtgärder för beskogning av impediment
- åtgärder för att förebygga avskogning
- åtgärder för att minska åkerröjning

främjande av våtmarker med flera syften

åtgärder som hänför sig till samordningen av klimatåtgärder och åtgärder för att bevara mångfalden

Stödnivåer

- Statliga ämbetsverk och forskningsinstitut 70 % (statliga ämbetsverk och forskningsinstitut ska i ansökan uppge sitt behov av månadsverken, den kvot som står till förfogande för ansökan begränsar finansieringsmöjligheterna)
- Ekonomisk verksamhet 50 % samt små och medelstora företag 70 %
  - Stödformer: forskning och utveckling (artikel 25 i den allmänna gruppundantagsförordningen), stöd till utbildning (artikel 31 i den allmänna gruppundantagsförordningen), stöd för kunskapsöverförings- och informationsåtgärder inom skogsbrukssektorn (artikel 38 i gruppundantagsförordningen för jordbruket)
- Rådgivningsverksamhet: Stöd för rådgivningstjänster inom jordbruket och skogsbrukssektorn: 1 500 euro per rådgivningstillfälle.
- Annan än ekonomisk verksamhet: 70 %
- Finlands skogscentral 100 %.

Inom temat finansieras projekt inom markanvändningssektorn (LULUCF), det vill säga projekt som främjar bindning och lagring av kol från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk, minskning av utsläpp samt anpassning till klimatförändringen. Projekten stöder det praktiska genomförandet och förankringen av regionala och lokala klimatmål samt utvecklingen av klimatarbetet inom markanvändningssektorn.

Projekten som finansieras främjar verkställandet av klimatstrategier och -färdplaner på landskaps- och kommunnivå samt det nationella målet om ett klimatneutralt Finland 2035 på regional nivå. Projekten stöder också vidtagandet av de regionala skogsprogrammets åtgärder för att utveckla ett klimatsäkert skogsbruk samt verkställandet av målen för klimatfärdplanen för jordbruket och det nationella

programmet för klimatvänlig mat. Projekten som finansieras främjar det konkreta verkställandet av klimatmålen i de klimatneutrala HINKU-landskapen och HINKU-kommunerna samt övergången till klimatneutralitet i de kommuner som just nu inleder sitt klimatarbete. Inom ramen för ansökan finansieras inte utarbetandet av klimatfärdplaner eller strategier i kommunerna.

Projekthelheten kan omfatta forskningsbaserad utveckling, försök, pilotprojekt, byggande av samarbets- och kompetensnätverk i hemlandet, tillämpning av bästa praxis som man lärt sig genom inhemskt eller internationellt samarbete i klimatarbetet i regionen, utbildning, kompetensutveckling och rådgivning, lärande i smågrupper och peer learning samt kommunikation.

Projektet som finansieras ska grunda sig på vetenskapliga fakta och främja effektiva åtgärder för att stärka markanvändningssektorns kolsänkor och kollager samt minska utsläppen. Tvärvetenskapligt kunnande kan utnyttjas i projekten och försök kan genomföras när temats mål, ändamålsenliga kompetensbas och resurser har beaktats. Projekten kan utnyttja regionens know-how och styrkor samt ta fram lösningar på specifika regionala och lokala frågor eller främja förankringen av beprövad praxis. I bedömningen beaktas den riksomfattande generaliserbarheten, reproducerbarheten och kontinuiteten hos de lösningar som tagits fram i projekten. Även samarbete och växelverkan med andra instanser som främjar och påskyndar det regionala klimatarbetet (bland annat högskolor, kommuner, landskap, Forststyrelsen, rådgivningsorganisationer, läroanstalter, renbeteslag, församlingar, universitet, föreningar och företag) beaktas. Även statliga ämbetsverk och forskningsinstitut kan delta i genomförandet av projekten med beaktande av den tillgängliga kvoten för årsverken.

Projektet främjar klimatåtgärdernas delaktighet, rättvisa och godtagbarhet. Projektet söker lokala och regionala lösningar för att anpassa jordbruksproduktionen på torvmarker till förändringarna i verksamhetsfältet. Projektet stöder delandet av framgångar och goda erfarenheter, främjar även ungas delaktighet och principerna för hållbar utveckling (ekonomiska konsekvenser, sysselsättningseffekter, sociala konsekvenser samt miljökonsekvenser, såsom konsekvenser för vattendragen och mångfalden).

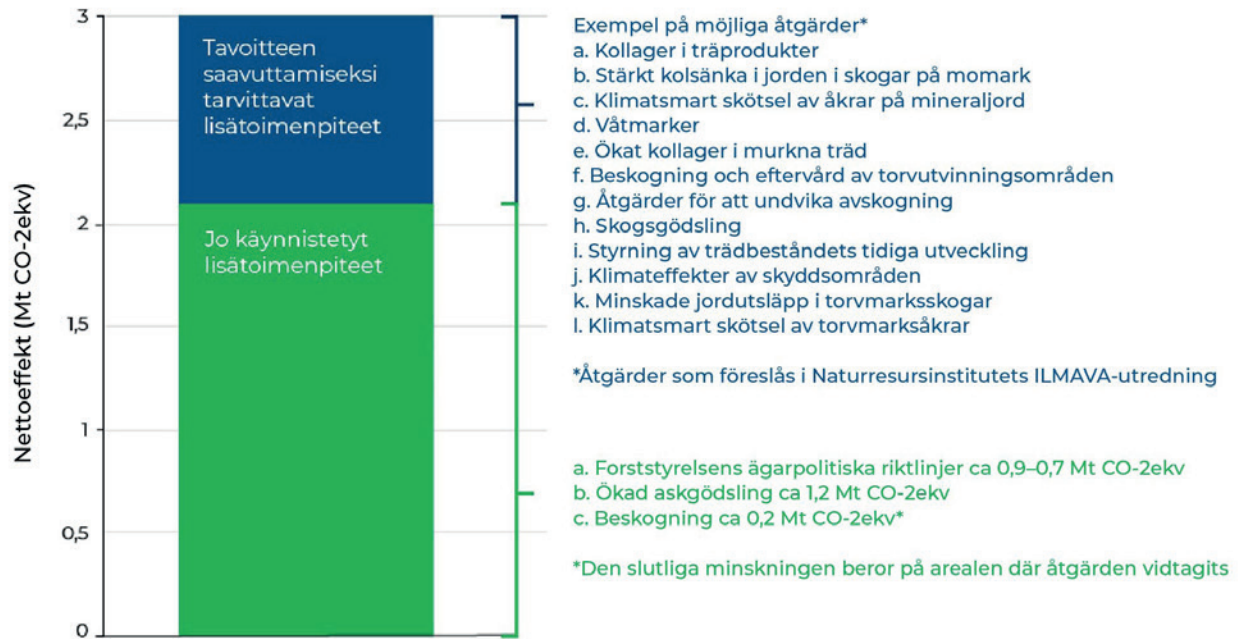
Projekt som finansieras inom temat

INOM TEMAT FINANSIERAS PROJEKT SOM TILL EXEMPEL

- förebygger avskogning och röjning av nya torvåkrar samt användning av myrbottnar till jordbruk
- främjar tagandet ur bruk av torvåkrar med svag avkastning och torvåkrar som inte längre används samt som är obetydliga med tanke på produktionen
- testar och främjar odlingspraxisen för åkrar på torvmark så att kollagret i torven bevaras
- testar våtmarksodling och odling av våta torvåkrar och myrbottnar till exempel för odling av strö- och växttorvväxter (rörflen, bladvass)
- stöder en rättvis övergång till torvmarkdominerade områden där förändringar förväntas i fråga om markanvändningen till exempel på grund av nedkörning av torvutvinningen
- främjar en strukturell förändring av jordbruksproduktionen på ett rättvist sätt mot målen i programmet för klimatvänlig mat och klimatpolitiken
- främjar användningen av information om väder- och klimatrisker i det praktiska jordbruket
- stöder jordbruksföretagets ledning i anpassningen till klimatförändringens effekter och i hanteringen av de förändringar som klimatåtgärderna orsakar
- främjar (näringsrika, dikade) torvjordskogars övergång till kontinuitetsskogbruk på lämpliga platser
- främjar ökningen av murkna träd (kollager) i ekonomiskogarna genom att stödja målen för den biologiska mångfalden
- främjar kvävegödsling på moar och askgödsling i myrskogar med beaktande av konsekvenserna för vattendragen och miljön i övrigt
- främjar arbetet med att anlägga våtmarker med flera mål (klimat, mångfald och vattenförvaltning), till exempel genom att utveckla kriterier för åtgärder med flera mål eller genom att identifiera och restaurera potentiella objekt
- testar till exempel kommunernas eller församlingarnas åtgärder inom markanvändningssektorn, som främjar målen för klimatneutralitet
- utvecklar och testar verksamhetsmodeller i olika avrinningsområden som överskrider sektorsgränserna för vattenhushållningen, för att uppnå vattenvårds- och klimatmålen i samarbete med markägare, forskning, förvaltning, företagare och andra aktörer i regionen

Se även

- [Information om de regionala skogsprogrammen på Finlands skogscentrals webbplats](#)
- Programmet för klimatvänlig mat
- [Naturresursinstitutets utredning av möjligheterna att minska utsläppen inom](#)

Figur 1 Klimatåtgärder inom markanvändningssektorn som redan inletts och planerats samt deras uppskattade potentiella inverkan fram till 2035

TEMA 2 Försök på koldioxidmarknaden

Målet är att finansiera cirka 2–4 projekt. Jord- och skogsbruksministeriet finansierar projekt med anknytning till temat med sammanlagt högst 1 500 000 euro.

Projekten främjar följande åtgärder:

- utveckling av markanvändningssektorns koldioxidkompensations- och handelssystem, försök och förbättring av kunskapsunderlaget
- stärkande av de klimatkonsekvenser som uppnås med hjälp av frivilliga kompensationer och som stöder markanvändningssektorns klimatmål, inklusive alternativa sätt att använda torvåkrar
- finansieringsmodeller för frivilliga klimatåtgärder i torvutvinningsområden som tas ur bruk
- bedömning av de socioekonomiska konsekvenserna, analys av synergier och eventuella konflikter med hänsyn till nationell politik och nationella mål
- främjande av samarbetet mellan aktörerna för att utveckla branschen

Stödnivåer

- Statliga ämbetsverk och forskningsinstitut 70 % (statliga ämbetsverk och forskningsinstitut ska i ansökan uppge sitt behov av månadsverken, den kvot som står till förfogande för ansökan begränsar finansieringsmöjligheterna)
- Rådgivningsverksamhet: Stöd för rådgivningstjänster inom jordbruket och skogsbrukssektorn: 1 500 euro per rådgivningstillfälle.
- Annan än ekonomisk verksamhet: 70 %
- Finlands skogscentral 100 %.

Projekt som finansieras inom temat

PROJEKT ÖNSKAS I SYNNERHET KRING FÖLJANDE TEMAN:

Försök på koldioxidmarknaden

Syftet med projekten är att utveckla och testa lösningsmodeller och praxis som lämpar sig för den frivilliga koldioxidmarknaden inom markanvändningssektorn i Finland. Exempel på sådana lösningar är lösningar och modeller som definierar effekterna av åtgärder som främjar kolbindningen. Med hjälp av dessa förbättras noggrannheten och tillförlitligheten i mätningen, verifieringen och rapporteringen av kolsänkor. Under försöken beaktas minimikriterierna för god kompensation, som är bland annat verifierbarhet, transparens, additionalitet, varaktighet samt undvikande av koldioxidläckage och eventuella negativa miljökonsekvenser. Stödet kan inte användas till att förvärva markområden. Syftet är att utveckla verksamhetsmodeller som gör det möjligt att utnyttja olika finansieringskällor, inklusive privat finansiering, för att genomföra klimatåtgärder.

Hela markanvändningssektorn analyseras, inklusive skogar, jordbruksmark, fortsatt användning av myrbottnar och våtmarker samt eventuella förändringar i markanvändningen. Förslagen kan gälla en eller flera markanvändningsklasser. Förslag till projekt som gäller fortsatt användning av torvmarker som tas ur bruk önskas också. I dessa områden är målet åtgärder med vilka man kan minska växthusgasutsläppen och/eller bevara eller stärka kollagren och kolsänkorna i torvutvinningsområden som inte längre används.

Konsekvensbedömning och utvecklingsalternativ

Inom projektet strävar man efter att bedöma och fastställa frivilliga alternativa utvecklingsvägar på koldioxidmarknaden i Finland och internationellt samt att bedöma de ekonomiska och sociala konsekvenserna av olika utvecklingsalternativ i Finland. I bedömningarna betonas bland annat konsekvenserna för trävarumarknaden, markägarnas inkomster, den nationella klimatpolitiken, samhällsekonomin samt värdekedjan inom skogsbrukssektorn. Dessutom presenteras rekommendationer på basis av lösningsmodeller med hjälp av vilka det är möjligt att stärka de positiva effekterna (synergieffekterna) av frivilliga kompensationer på samhällsekonomin med beaktande av ovan nämnda synvinklar, samt alternativ för genomförandet med vilka eventuella negativa effekter kan undvikas.

Se även

- [Förutredning om koldioxidkompensationsprojekt inom markanvändningssektorn](#) (Gaia Consulting Oy, Pellervo ekonomisk forskning PTT rf) (på finska)

TEMA 3 Genomförande av informationsprogrammet för markanvändningssektorn

Målet är att finansiera cirka 1–3 projekt. Jord- och skogsbruksministeriet finansierar projekt med anknytning till temat med sammanlagt högst cirka 1 500 000 euro.

Projekten främjar följande åtgärder:

- stärkande av markanvändningssektorns kunskapsunderlag, utveckling av informationssystem och dataprodukter

I informationsprogrammet för markanvändningssektorn finns en förteckning över åtgärder för att skaffa informationsmaterial för markanvändningssektorn, utveckla användningen av dem och främja ett effektivt utnyttjande av dem, inklusive informationsprodukter och -tjänster samt modellering.

Projekt kan beviljas finansiering i form av stöd enligt artikel 25 i gruppundantagsförordningen (för forsknings- och utvecklingsverksamhet) till forskningsinstitut, utvecklarsammanslutningar för annan än ekonomisk verksamhet samt företag för ekonomisk verksamhet.

Stödnivåer

- Statliga ämbetsverk och forskningsinstitut 70 % (statliga ämbetsverk och forskningsinstitut ska i ansökan uppge sitt behov av månadsverken, den kvot som står till förfogande för ansökan begränsar finansieringsmöjligheterna)
- Ekonomisk verksamhet 50 % samt små och medelstora företag 70 %
  - Stödformer: forskning och utveckling (artikel 25 i den allmänna gruppundantagsförordningen)
- Annan än ekonomisk verksamhet: 70 %
- Finlands skogscentral 100 %.

Projekt som finansieras inom temat

PROJEKT ÖNSKAS I SYNNERHET KRING FÖLJANDE TEMAN:

Precisering av bindningskoefficienterna för växthusgaser med olika odlingsmetoder och jordarter

Informationen om hur olika jordarter och odlingssätt påverkar jordutsläppen samt utvecklingen av exakta och kvalitativa jordarts- och åtgärdsspecifika bindningskoefficienter för växthusgaser spelar en viktig roll när det gäller att uppnå klimatmålen för markanvändningssektorn. Närmare information om jordutsläppen behövs för att rikta klimatåtgärderna samt för att anpassa jord- och skogsbrukets praxis till det föränderliga klimatet. Det är viktigt att förbereda sig för klimatpolitiska åtgärder inom jordbruket även på längre sikt. Ett effektivt genomförande av målen för Finlands klimat- och jordbrukspolitik förutsätter riktade åtgärder för olika jordarter, varvid det är nödvändigt med noggrannare information än för närvarande om utsläppskoefficienterna per odling och jordart. De nuvarande genomsnittliga koefficienterna möjliggör inte att utsläppen separeras enligt odlingen av åkerskiftet. Växthusgasutsläppen varierar mellan olika jordarter och även andra faktorer inverkar på utsläppsmängderna, bland annat kvävegödslingsens mängd, kvalitet och tidpunkt i förhållande till växtens behov samt markberedning och växttäck. I ett projekt som lämpar sig för temat samlas och produceras ny information om de odlings- och jordartsspecifika utsläppskoefficienterna, så att utsläppen från åkermarken kan fördelas enligt åkerskifte och odlingsmetod. När jordmånsutsläppen kan preciseras enligt åkerskifte är det också möjligt att beräkna bindningen av den producerade biomassan i förhållande till utsläppen och på så sätt förbättra odlingsplaneringen och klimatarbetet inom jordbruket.

Andra projekt som stöder informationsprogrammets teman

Om finansiering återstår inom temat är det också möjligt att finansiera projekt som stöder andra teman i informationsprogrammet till den del arbetet ännu inte har inletts.

Se även

- [Informationsprogrammet för markanvändningssektorn](#)
- [Fånga kolet-projekt som inletts inom ramen för Informationsprogrammet](#)

6. Allmänna ansökningsanvisningar

Inledning

För att uppnå målet om ett klimatneutralt Finland 2035 krävs betydande och snabba utsläppsminskningar bland annat inom energiproduktionen och trafiken. Samtidigt måste utsläppen från markanvändningssektorn minskas och kolsänkorna och kollagren stärkas. I enlighet med statsminister Sanna Marins regeringsprogram kopplas markanvändningen under denna regeringsperiod allt närmare till planeringen och verkställandet av den nationella klimat- och energipolitiken. Regeringsprogrammet drar upp riktlinjer för flera klimatåtgärder som gäller jord- och skogsbruket samt förändringar i markanvändningen.

Med markanvändningssektorn avses de markanvändningskategorier enligt sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk som används i det nationella systemet för inventering av växthusgaser: skogsmark, åkermark, betesmark, våtmark, bebyggd mark och övrig mark.

År 2020 inledde jord- och skogsbruksministeriet (JSM) en omfattande åtgärdshelhet inom markanvändningssektorn, vars mål är att minska utsläppen av växthusgaser från jord- och skogsbruket och den övriga markanvändningen samt bevara och stärka kolsänkorna och kollagren. Den eftersträlvade nettoeffekten av tilläggsåtgärderna är minst 3 Mt CO₂-ekvivalenter per år 2035. Under 2021 utarbetas en klimatplan för markanvändningssektorn enligt klimatlagen. Avsikten är att åtgärdshelheten inom markanvändningssektorn ska bli en del av verkställandet av markanvändningssektorns klimatplan.

Syftet med klimatåtgärderna inom markanvändningssektorn är att stöda uppnåendet av Finlands mål om klimatneutralitet 2035 genom att främja följande mål i enlighet med principerna för hållbar utveckling:

- bevara och stärka kolsänkorna och kollagren inom markanvändningssektorn på kort och lång sikt,
- minska utsläppen av växthusgaser inom markanvändningssektorn,
- främja jord- och skogsbrukets anpassning till klimatförändringen, och
- producera information som stöder klimatåtgärderna och främja användningen av den aktuella informationen.

Projekten som finansieras stöder uppnåendet av målen ovan inom markanvändningssektorn. I denna ansökan finansieras uttryckligen utvecklingsprojekt med vilka avses användning av information som erhållits genom forskning och/eller praktisk erfarenhet till utvärdering, materialbehandling, användning av informationssystem, informationsstyrning, utbildning, uppföljning, processer eller metoder, till den del de inte helt klart utgör forskningsarbete som skapar ny information.

Ett projekt kan främja flera av ovanstående mål.

Det huvudsakliga målet med finansieringen är att genomföra den helhet av klimatåtgärder inom markanvändningssektorn som utarbetats utifrån regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering. Projekten som finansieras stöder också bland annat den nationella skogsstrategin, den bioekonomiska strategin, programmet för träbyggande, programmet för klimatvänlig mat och den nationella planen för anpassning till klimatförändringen samt verkställandet av den klimatpolitiska planen på medellång sikt och markanvändningssektorns klimatplan som bereds under 2021. Dessutom stöder projekten genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling, EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP) och programmet för grön utveckling i Europa och dess strategier.

Bakomliggande lagstiftning

Den rättsliga grunden för användningen av anslaget fastställs i statsrådets förordning om understöd åren 2020–2025 till klimatåtgärder inom markanvändningssektorn och om det anslag som anvisats för detta ändamål (5/2021). I förordningen föreskrivs om de grunder och förfaranden som ska iakttas när understöd beviljas eller finansiering anvisas för genomförande av projekt som stöder klimatåtgärder inom markanvändningssektorn. Jord- och skogsbruksministeriet kan använda anslaget till statsunderstöd och offentlig upphandling samt anvisa anslag till statliga ämbetsverk eller inrättningar. Med statsunderstöd avses finansiering med karaktären av stöd som beviljas för att understöda en viss verksamhet eller ett visst projekt. I fråga om offentlig upphandling följs lagen om offentlig upphandling och koncession.

Se även:

- [Statsrådets förordning om understöd åren 2020–2025 till klimatåtgärder inom markanvändningssektorn och om det anslag som anvisats för detta ändamål 5/2021](#)
- [Statsunderstödslag 688/2001](#)
- [Lag om offentlig upphandling och koncession](#)

Allmänna förutsättningar

För de utvalda projekten fattas ett understödsbeslut enligt statsunderstödslagen och för de statliga inrättningar som deltar i ett konsortium fattas ett finansieringsbeslut. Stöd kan fås för ekonomisk och annan än ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses all verksamhet där varor och tjänster tillhandahålls på marknaden.

Beviljandet av statsunderstöd och anvisandet av anslag grundar sig på en helhetsbedömning och utvärdering av verksamhetens eller projektets förväntade effekt för att uppnå målen för användningen av anslaget samt på kostnadseffektiviteten, kvaliteten och genomförbarheten hos det projekt som stöds. En ytterligare förutsättning är att följande anges i den plan som gäller verksamheten eller projektet:

1. verksamhetens eller projektets inverkan på de i regeringsprogrammet angivna klimatmålen för markanvändningssektorn samt projektets ekonomiska och övriga samhällseliga betydelse,
2. sakkunskapen hos de personer som deltar i verksamheten eller projektet och annan organisering av genomförandet av projektet, samt
3. en plan för hur resultaten av verksamheten eller projektet ska omsättas i praktiken.

De personer som genomför ändamålet med anslaget ska ha sakkunskap och erfarenhet i anslutning till den verksamhet eller det projekt som finansieras.

Den finansiering som beviljas får inte överlappa annan offentlig finansiering. Den sökande ska i ansökan uppge alla planerade finansieringskällor för projektet.

Förutsättningar för den sökande

Anslaget kan sökas av offentligrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, såsom utvecklingsammanslutningar, högskolor, kommuner, landskapsförbund, Forststyrelsen, rådgivningsorganisationer, läroanstalter, renbeteslag, församlingar, Finlands skogscentral, forskningsinstitut, statliga ämbetsverk, universitet, föreningar och företag. Stödnivåerna och villkoren för beviljande av stöd varierar mellan de sökande. De sökande kan samarbeta med andra aktörer och bilda projektkonsortier.

För vilken typ av verksamhet kan understöd sökas?

Understöd kan beviljas för både ekonomisk verksamhet (statligt stöd) och annan än ekonomisk verksamhet. Det är verksamhetens karaktär snarare än den sökandes organisationsform som definierar om det handlar om statligt stöd eller stöd för ekonomisk verksamhet.

De sökande ska presentera projektplanen samt projektets totala budget och finansiering. De godtagbara kostnaderna för ekonomisk verksamhet fastställs i de allmänna ansökningsanvisningarna i slutet av denna utlysning. På annan än ekonomisk verksamhet tillämpas jord- och skogsbruksministeriets anvisningar om specialunderstöd.

- Stödvillkoren för ekonomisk verksamhet bestäms enligt EU:s allmänna gruppundantagsförordning och gruppundantagsförordningen för jordbruket. Inom varje tema anges separat vilken artikel som ska tillämpas. (STATLIGT STÖD)
- När det gäller stöd till annan än ekonomisk verksamhet samt statliga forskningsinstitut och byråer gäller jord- och skogsbruksministeriets villkor för specialunderstöd.

Jord- och skogsbruksministeriet sparar uppgifter om stöd och avgifter som beviljas företag i det gemensamma datalagret för företagsstöd.

Särskilda villkor för statligt stöd till företag

Stöd kan inte beviljas företag som har ekonomiska svårigheter i enlighet med artikel 2.18 i den allmänna gruppundantagsförordningen. Den sökande ska i sin ansökan försäkra att det inte är ett företag i svårigheter. Dessutom ska jord- och skogsbruksministeriet ges möjlighet att granska ärendet utifrån företagets bokslutshandlingar.

Finansiering utbetalas inte till ett företag som med stöd av ett tidigare beslut av kommissionen är föremål för krav på återbetalning av stöd som är olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Definitioner

Med små och medelstora företag avses företag som uppfyller kriterierna i bilaga I till den allmänna gruppundantagsförordningen.

- [Allmän gruppundantagsförordning](#)

Med en organisation för forskning och kunskapsspridning avses en enhet (såsom universitet eller forskningsinstitut, tekniköverföringsorgan, innovationsmäklare, forskningsinriktade fysiska eller virtuella gemensamma enheter), oberoende av dess rättsliga status (om den omfattas av offentligrättslig eller privaträttslig lagstiftning) eller finansieringssätt, vars främsta syfte är att bedriva oberoende grundforskning, industriell forskning eller experimentell utveckling, eller att sprida resultaten av sådan verksamhet genom undervisning, offentliggörande eller kunskapsöverföring. Om en sådan enhet även bedriver ekonomisk verksamhet måste finansieringen, kostnaderna och intäkterna av den ekonomiska verksamheten redovisas separat. Företag som kan utöva ett avgörande inflytande över en sådan organisation, till exempel i egenskap av aktieägare eller medlemmar, får inte ha företräde till de resultat organisationen uppnår.

SAMARBETSPROJEKT:

Ett företag som bedriver ekonomisk verksamhet kan delta i ett konsortieprojekt utan att ansöka om finansiering enligt följande villkor, varvid det inte betraktas som indirekt statligt stöd till företaget i fråga. Om företaget ansöker om stöd för verksamheten, se punkten Statligt stöd för ekonomisk verksamhet.

Anslaget får användas till att bedriva oberoende forsknings- och utvecklingsverksamhet i syfte att öka kunskapen och förbättra förståelsen, inbegripet samarbetsbaserad forsknings- och utvecklingsverksamhet. En förutsättning är att verksamheten ordnas i enlighet med kapitel 2.2.2 i meddelandet från kommissionen om rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation (EUT 2014/C 198/01). I praktiken innebär detta projekt som genomförs som gemensamma projekt mellan forskningsinstitutet och andra aktörer, det vill säga **som ett effektivt samarbete**. I meddelandet fastställs de villkor under vilka företagen som samarbetar inte anses få statligt stöd. Kriterier för statligt stöd är bland annat ekonomisk verksamhet och förmån ur offentliga medel. När samarbetet organiseras i enlighet med kapitel 2.2.2 i meddelandet är verksamheten ekonomisk, men den är ingen förmån. Därför behöver den rättsliga grunden för statligt stöd när det gäller samarbete inte utredas.

Genomförandet av ett projekt anses vara ett effektivt samarbete om minst två oberoende parter strävar mot ett gemensamt mål baserat på arbetsfördelning och gemensamt fastställer dess tillämpningsområde, deltar i dess utformning, bidrar till dess genomförande och delar de finansiella, tekniska, vetenskapliga och andra riskerna samt resultaten av projektet.

En eller flera parter kan stå för hela kostnaden för projektet och på så sätt befria andra parter från de ekonomiska riskerna med projektet. Villkoren för ett samarbetsprojekt, särskilt när det gäller bidrag till dess kostnader, delning av risker och resultat, spridning av resultat samt tillgång till och regler för fördelning av immateriella rättigheter, måste fastställas innan projektet inleds. Villkoren för samarbetet ska fastställas i konsortialavtalet för genomförandet av projektet.

Om ett samarbetsprojekt utförs gemensamt av företag, forskningsorganisationer eller forskningsinfrastrukturer anser Europeiska kommissionen att inget indirekt statligt stöd ges till de deltagande företagen via dessa enheter till följd av gynnsamma samarbetsvillkor, om ett av följande villkor är uppfyllt:

- de deltagande företagen står för hela kostnaden för projektet, eller
- de resultat av samarbetet som inte ger upphov till immateriella rättigheter får spridas och eventuella immateriella rättigheter som är ett resultat av den verksamhet som forskningsorganisationer eller forskningsinfrastrukturer bedriver tillfaller helt och hållet dessa företag, eller
- eventuella immateriella rättigheter som projektet ger upphov till och relaterade tillträdesrättigheter tilldelas de olika samarbetsparterna på ett sätt som korrekt motsvarar deras arbetsblock, bidrag och respektive intressen, eller
- forskningsorganisationerna eller forskningsinfrastrukturerna får en ersättning som motsvarar marknadspriset för de immateriella rättigheter som är ett resultat av deras verksamhet och som förs över på de deltagande företagen. Det absoluta värdet på eventuella bidrag, såväl finansiella som icke-finansiella, från de deltagande företagen till kostnaderna för forskningsorganisationernas eller forskningsinfrastrukturernas verksamhet som resulterade i de berörda immateriella rättigheterna får dras av från den ersättningen.

Beviljande av understöd och godtagbara kostnader

Understödet beviljas på basis av ansökan. Om den sökande är ett konsortium görs projektansökningarna separat för konsortiet. Ansökan behöver inte undertecknas, men den sökande ska vid behov kunna verifiera tillstånd att lämna in ansökan (tillståndsgivare). I en konsortieansökan ska alla medlemmar i konsortiet som bilaga till ansökan lämna in ett av parterna undertecknat intyg över deltagande i projektet eller alternativt ett intentionsavtal om deltagande i projektet. Avtalsunderlaget kan vara fritt formulerat. De godtagbara kostnaderna fastställs enligt stödform. I början av ansökningstemat listas stödformerna för temat i fråga.

När statliga ämbetsverk och forskningsinstitut är sökande antingen självständigt eller som en del av ett konsortium, anvisas finansieringen separat som en överföring av statens anslag. Statliga ämbetsverk och forskningsinstitut ska i ansökan uppge sitt behov av månadsverken, den kvot som står till förfogande för ansökan begränsar finansieringsmöjligheterna för dessa aktörer. För medlemmarna i ett konsortium fattas separata understöds- eller finansieringsbeslut, om konsortiet omfattar såväl statliga ämbetsverk och/eller forskningsinstitut som sådana aktörer som beviljas finansiering i form av statsunderstöd.

Budgeterna görs upp enligt totalkostnadsmodellen. Om aktören inte använder totalkostnadsmodellen (inga kalkylmässiga koefficienter) tillämpas i stället tilläggskostnadsmodellen.

Med merkostnader avses sådana direkta merkostnader som förorsakas av projektet. Grunderna för beräkning av omkostnaderna ska lämnas till ministeriet på begäran.

Den finansieringsandel som jord- och skogsbruksministeriet anvisar för utvecklingsprojekt som finansieras ur åtgärdshelheten inom markanvändningssektorn är behovsprövad. I finansieringsbeslutet redogörs för jord- och skogsbruksministeriet finansiering i procent av projektets godtagbara kostnader.

Läs följande avsnitt om den sökande är ett företag eller om en del av konsortiet är ett företag:

Statligt stöd för ekonomisk verksamhet

Understöd kan beviljas för ekonomisk verksamhet (statligt stöd) när understödet följer Europeiska unionens regler om statligt stöd.

I projektansökan kan statsunderstöd beviljas för följande stödformer:

- forsknings- och utvecklingsprojekt,
- innovationsstöd till små och medelstora företag,
- stöd till utbildning,
- stöd till rådgivningstjänster, eller
- stöd till kunskapsöverförings- och informationsåtgärder.

I temabeskrivningarna nämns separat vilken stödform det handlar om.

Godtagbara kostnader enligt stödform

Forsknings- och utvecklingsprojekt (artikel 25 i den allmänna gruppundantagsförordningen):

- **personalkostnader:** forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet,
- **kostnader för instrument och utrustning** i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- **kostnader för byggnader och mark** i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- **kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor** på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten,
- **andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader**, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

Innovationsstöd till små och medelstora företag (artikel 28 i den allmänna gruppundantagsförordningen):

- kostnader för att anskaffa, validera och försvara patent och andra immateriella tillgångar,
- kostnader för utstationering av högkvalificerad personal från en organisation för forskning och kunskapsspridning eller ett stort företag, som arbetar med forskning, utveckling och innovation i en nyinrättad funktion inom det stödmottagande företaget och som inte ersätter annan personal,
- kostnader för innovationsrådgivningstjänster och innovationsstödande tjänster.

Stöd till utbildning (artikel 31 i den allmänna gruppundantagsförordningen):

- personalkostnader för lärare, för de timmar då lärarna deltar i utbildningen,
- driftskostnader för lärare och deltagare som har direkt samband med utbildningsprojektet, till exempel resekostnader, material och utrustning som har ett direkt samband med projektet, avskrivning av hjälpmedel och utrustning, i den utsträckning de används uteslutande för utbildningsprojektet. Logikostnader omfattas inte med undantag för ett nödvändigt minimum av logikostnader för deltagare som är arbetstagare med funktionshinder,
- kostnader för rådgivning i samband med utbildningsprojektet,
- personalkostnader för deltagare och allmänna indirekta kostnader (administrativa kostnader, hyra, allmänna omkostnader) för de timmar då praktikanterna deltar i utbildningen.

Stöd för rådgivningstjänster (artikel 22 och 39 i gruppundantagsförordningen för jordbruket):

Stödet får inte innebära direktstöd till stödmottagarna. Stödet ska betalas ut till den som tillhandahåller rådgivningstjänsten. Stödbeloppet ska vara begränsat till 1 500 euro per rådgivningstillfälle.

Stöd för kunskapsöverförings- och informationsåtgärder (artikel 38 i gruppundantagsförordningen för jordbruket):

- kostnaderna för att organisera och genomföra kunskapsöverförings- eller informationsåtgärden,
  - när det gäller demonstrationsprojekt i samband med investeringar:
    1. uppförande, förvärv, inklusive leasing, eller upprustning av fast egendom; mark ska endast vara stödberättigande upp till 10 % av de sammanlagda stödberättigande kostnaderna för den berörda transaktionen,
    2. inköp eller hyrköp av maskiner och utrustning upp till tillgångens marknadsvärde,
    3. allmänna kostnader som är kopplade till de utgifter som avses i leden i och ii, såsom arvoden för arkitekter, ingenjörer och konsulter, arvoden kopplade till rådgivning om miljömässig och ekonomisk hållbarhet, inbegripet genomförbarhetsstudier; genomförbarhetsstudier ska fortsätta att vara stödberättigande utgifter även när, på grundval av deras resultat, inga utgifter enligt leden i och ii uppstår,
    4. förvärv eller utveckling av programvara och förvärv av patent, licenser, upphovsrätt och varumärken,
  - kostnaderna för resa, inkvartering och dagtraktamenten för deltagarna.
-

Läs följande avsnitt om den sökande eller en medlem i ett konsortium är en aktör som inte bedriver ekonomisk verksamhet (till exempel ett forskningsinstitut, en allmännyttig förening, en kommun, ett landskapsförbund eller ett statligt ämbetsverk):

Statsunderstöd för annan än ekonomisk verksamhet:

Statsunderstöd kan beviljas för annan än ekonomisk verksamhet. Understöd kan beviljas till exempel för ett projekt eller en verksamhet som hänför sig till en lagstadgad uppgift eller någon annan uppgift som handhas av en kommun eller ett landskap, eller till en offentlig förvaltningsuppgift för Finlands skogscentral.

På de godtagbara kostnaderna för understöden tillämpas jord- och skogsbruksministeriets anvisningar om allmänna understöd och specialunderstöd:

- [Jord- och skogsbruksministeriets anvisningar om allmänna understöd och specialunderstöd](#) (på finska)

På statliga ämbetsverk eller forskningsinstitut tillämpas samma godtagbara kostnader som på understöd, men finansieringen beviljas som en överföring av anslag inom staten, inte som understöd.

Bedömning av ansökningarna

Projekten ska förverkliga målet i statsminister Sanna Marins regeringsprogram om att stärka kolsänkor och kollager inom markanvändningssektorn på kort och lång sikt, inklusive inom jord- och skogsbruket (regeringsprogrammets kapitel 3.1, mål 3).

Beviljandet av finansiering grundar sig på en bedömning av projektets genomförandeplan, organisering och förväntade effekt och kostnadseffektivitet på basis av kriterierna nedan. Varje kriterium bedöms med en siffra mellan 1 och 5, där 5 är det bästa vitsordet.

- Relevans för åtgärdselheten inom markanvändningssektorn (bedömning 1–5)
  - Hur främjar projektet uppnåendet av klimatneutralitetsmålet 2035?
    - direkta konsekvenser
    - indirekta konsekvenser
  - Hur förverkligar projektet målen inom åtgärdselheten?
    - bevara och stärka kolsänkorna och kollagren inom markanvändningssektorn på kort och lång sikt,
    - minska utsläppen av växthusgaser inom markanvändningssektorn,
    - främja jord- och skogsbrukets anpassning till klimatförändringen, och
    - producera information som stöder klimatåtgärderna och främja användningen av den aktuella informationen.

Om projektet får en nolla i relevansbedömningen görs ingen bedömning av projektet utifrån de andra kriterierna.

- Projektplanens genomförbarhet och kvalitet (bedömning 1–5)
  - Inklusive kommunikations- och interaktionsplanen
- Den sökandes expertis och förtrogenhet med ämnesområdet (bedömning 1–5)
- Konsortiets mångsidighet och funktionsduglighet (bedömning 1–5)
- Projektresultatens användbarhet, reproducerbarhet och expanderbarhet (bedömning 1–5)
  - Inklusive de eftersträlvade climateffekterna
  - Planen för omsättning av resultaten i praktiken
- Främjande av principerna för hållbar utveckling på ett sätt som till alla delar är hållbart: verbal bedömning av projektets främjande inverkan på ekonomin och sysselsättningen, den sociala hållbarheten (inklusive rättvisa) samt miljöns status (till exempel konsekvenser för vattendragen, mångfalden) (bedömning ja/nej)

Jord- och skogsbruksministeriet kan om det så önskar be utomstående instanser om bedömningar av projekten. Jord- och skogsbruksministeriet kan föreslå att olika sökandes projekt slås samman eller ändras. I dessa fall kontaktar jord- och skogsbruksministeriet den sökande separat. Jord- och skogsbruksministeriet förbehåller sig rätten att inte finansiera ett enda projekt. Jord- och skogsbruksministeriet förbehåller sig rätten att bevilja mindre finansiering än det belopp som har sökts.

HANKESUUNNITELMA

Hankkeen otsikko ja toteuttajat

1. HANKKEEN RELEVANSSI JA TAVOITTEET:

- Kuvaa hankkeen päätavoite ja yksityiskohtaiset tavoitteet
- Kuvaa toiminnan tai hankkeen vaikutus maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden määrärahan käytön tavoitteisiin (kts. hakuilmoitus)

2. HANKKEEN TOTEUTTAMINEN

- Kuvaa hankkeen toteutuksen organisointi
- Kuvaa hankkeen viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelma

3. HANKKEEN TOTEUTTAJAT JA TYÖNJAKO

- Kuvaa toimintaan tai hankkeeseen osallistuvien henkilöiden asiantuntemus ja soveltuvuus hankkeen toteutukseen
- Kuvaa hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden asiantuntemus sekä työnjako ja soveltuvuus hankkeen toteutukseen
Tuleeko hankesuunnitelma? Liite1

4. HANKKEEN TULOKSET JA VAIKUTTAVUUS

- Kuvaa odotettavissa olevat tulokset ja ratkaisut
- Kuvaa hankkeen avulla tavoiteltavat suorat tai välilliset ilmastovaikutukset sekä niiden aikajänne
- Kuvaa hankkeen arvioidut talous- ja työllisyysvaikutukset, muut sosiaaliset vaikutukset sekä ympäristövaikutukset (ml. vesistövaikutukset, monimuotoisuus)

5. SUUNNITELMA TOIMINNAN TAI HANKKEEN TULOSTEN VIEMISESTÄ KÄYTÄNTÖÖN.

- Kuvaa mitä vaikutuksia käytännön toimintaan hankkeesta seuraa
- Kuvaa miten hankkeen tulokset viedään käytäntöön

6. HANKKEEN KOKONAISBUDJETTI JA RAHOITUSSUUNNITELMA, SISÄLTÄEN HANKKEEN KAIKKI RAHOITUSLÄHTEET

**Fånga
kolet**

KLIMATLÖSNINGAR INOM
MARKANVÄNDNINGSEKTORN